

FLOODLIGHTFOOTBALL

TOEGANKELIJK, GASTVRIJ EN VEILIGVOETBAL RAPPORT 2026

Van incidentreflex naar volwassen wedstrijdorganisatie

Een integrale FloodlightFootball-rapportage over veiligheid, normalisatie, uitwedstrijdbeleid, supportersrelatie en uitvoerbare verbetering.

363

geregistreerde politie-incidenten
2024/25

824

landelijke stadionverboden
2024/25

6%

Eredivisieduels met echt vrij
vervoer 2024/25

84%+

stadionbezoekers maakt zich
vrijwel nooit zorgen

Onderdeel	Invulling
Opgesteld voor	Niels Hilboesen / FloodlightFootball
Datum	mei 2026

Status	Werkdocument voor gesprek, aanscherping en publicatie
Kernzin	Normaliseren waar het kan, gastvrij organiseren, scherp begrenzen waar gedrag ontspoot.

Centrale gedachte

Het betaald voetbal wordt door miljoenen mensen veilig en met plezier bezocht. Incidenten bestaan en kunnen ernstige schade veroorzaken, maar het beleid mag niet doen alsof de uitzondering de norm is. De grootste winst zit in preciezer organiseren: de grote meerderheid normaal en gastvrij behandelen, first offenders snel corrigeren, jonge aanwas eerder bereiken en de kleine structurele probleemgroep gericht aanpakken.

Inhoud

1. Managementsamenvatting
2. Waarom dit rapport nodig is
3. Feitenbeeld: veiligheid, incidenten en stadionverboden
4. Normalisatie en uitwedstrijdvervoer
5. Wie doet wat? Doelgroepen en passende aanpak
6. Wat onderzoek, keten en supporterspraktijk samen laten zien
7. De FloodlightFootball-lijn: gastvrijheid als veiligheidsbeleid
8. Uitwedstrijdmodel: Vrij Vervoer+, laatste-fase-regie en Bus+Privileges
9. SLO 2.0, supportersrelatie en clubcultuur
10. Sfeeracties en pyro: ruimte alleen binnen harde kaders
11. De bekerfinale als bewijs van organiseerbaarheid
12. Uitvoeringsagenda en governance
13. KPI-set en datavragen voor een volwassen monitor
14. Conclusie
15. Persoonlijk nawoord
16. Bronnen en gebruikte input

1. Managementsamenvatting

Het debat over veiligheid in het betaald voetbal wordt vaak bepaald door incidenten, zichtbare beelden en politieke druk. Die incidenten zijn niet onbelangrijk: geweld, intimidatie, vernieling, misbruik van vuurwerk en discriminatie vragen altijd om een duidelijke grens. Maar wie het hele supportersbeleid bouwt op de incidentreflex, raakt te vaak de verkeerde groep.

De cijfers laten een genuanceerd beeld zien. Het aantal geregistreerde politie-incidenten, verdachten en landelijke stadionverboden ligt lager dan in de directe post-coronajaren. Tegelijk blijft de politie-inzet fors en blijft een kleine groep voor grote schade, onrust en reputatieverlies zorgen. De conclusie is daarom niet dat er niets aan de hand is. De conclusie is dat het beleid scherper moet worden.

De normalisatiecijfers over uitwedstrijden laten de andere kant van het probleem zien. Terwijl uitsupporters de stadions blijven vullen en het gemiddelde aantal uitsupporters sterk is gegroeid, is echt vrij vervoer gedaald tot 6% van de Eredivisiewedstrijden in 2024/25. Buscombi en autocombi beslaan samen 43% van de wedstrijden en bij 5% gold een volledig verbod voor uitpubliek. Daarmee is beperking in de praktijk te vaak routine geworden in plaats van uitzondering.

Onderzoeken van Bureau Beke en Berenschot geven de noodzakelijke duiding: first offenders, gelegenheidsordeverstoorders, jonge aanwas en notoire recidivisten zijn niet dezelfde groep. Een brede maatregel kan bestuurlijk krachtig lijken, maar is inhoudelijk zwak wanneer hij gewone supporters raakt en structurele veroorzakers niet precies genoeg treft.

FloodlightFootball brengt deze lijnen samen in één uitvoerbare aanpak. Niet supporters wegdrücken, maar ze beter organiseren. Niet alleen incidenten tellen, maar ook ontvangst, faciliteiten, reishandhaving, supporterswaardering en opvolging meten. Niet harder op iedereen, maar preciezer op wie het verpest. Veiligheid wordt sterker wanneer gastvrijheid, relatie en duidelijke grenzen samen worden georganiseerd.

Bestuurlijke conclusie

De echte structurele probleemgroep is relatief klein. De impact is groot doordat incidenten zichtbaar zijn, media-aandacht krijgen en bestuurlijke reflexen oproepen. De oplossing is niet om de brede supportersmassa zwaarder te beperken, maar om normale supporters beter te ontvangen en structurele veroorzakers veel scherper persoonsgericht aan te pakken.

Van	Naar	Effect
Incidentreflex	Vorbereide wedstrijdregie	Minder paniek, betere uitvoering.
Collectieve beperking	Differentiatie per groep, gedrag en reisfase	Minder onnodige spanning, meer draagvlak.
Supporter als risico	Supporter als partner en gast	Meer informatie, betere sfeer, meer eigenaarschap.
Alleen straf achteraf	Snel normeren, herstellen en begrenzen	Meer preventieve werking bij first offenders.
Mediaframe leidend	Data, beleving en lokale kennis leidend	Preciezer beleid en minder symboolmaatregelen.

2. Waarom dit rapport nodig is

Het Nederlandse voetbal heeft de afgelopen jaren veel energie gestoken in veiligheid, handhaving en tuchtrecht. Dat is logisch, want clubs, gemeenten, politie, OM en KNVB moeten kunnen optreden wanneer grenzen worden overschreden. Maar de kernvraag is verschoven: niet alleen wat mag niet, maar vooral hoe organiseren we voetbal zó dat veiligheid, gastvrijheid en supporterscultuur elkaar versterken?

De bestaande rapporten, veiligheidsmonitoren, normalisatiecijfers, onderzoeksduiding en FloodlightFootball-documenten wijzen uiteindelijk dezelfde richting op. Er is geen behoefte aan een nieuw kamp in het debat. Er is behoefte aan een betere ordening van dezelfde werkelijkheid. De officiële keten bewaakt de ondergrens. Onderzoekers verklaren gedrag en

groepsdynamiek. Supportersorganisaties laten zien waar beleid wringt in de praktijk. FloodlightFootball vertaalt dat naar uitvoering op wedstrijddagen, in stadions en in overlegstructuren.

Daarom is dit rapport geschreven als één samenhangend verhaal. Niet als toevoeging op eerdere stukken, maar als logische bundeling: cijfers, normalisatie, supporterservaring, onderzoek, gastvrijheid, SLO-structuur, vervoer, sfeer en handhaving horen bij elkaar. Wie ze los behandelt, blijft in losse reflexen hangen. Wie ze samenbrengt, kan bouwen aan een volwassen systeem.

Uitgangspunt

Normalisatie betekent niet dat alles mag. Normalisatie betekent dat normaal gedrag normaal wordt behandeld, dat uitzonderingen worden onderbouwd, en dat wie vrijheid misbruikt gericht wordt aangepakt.

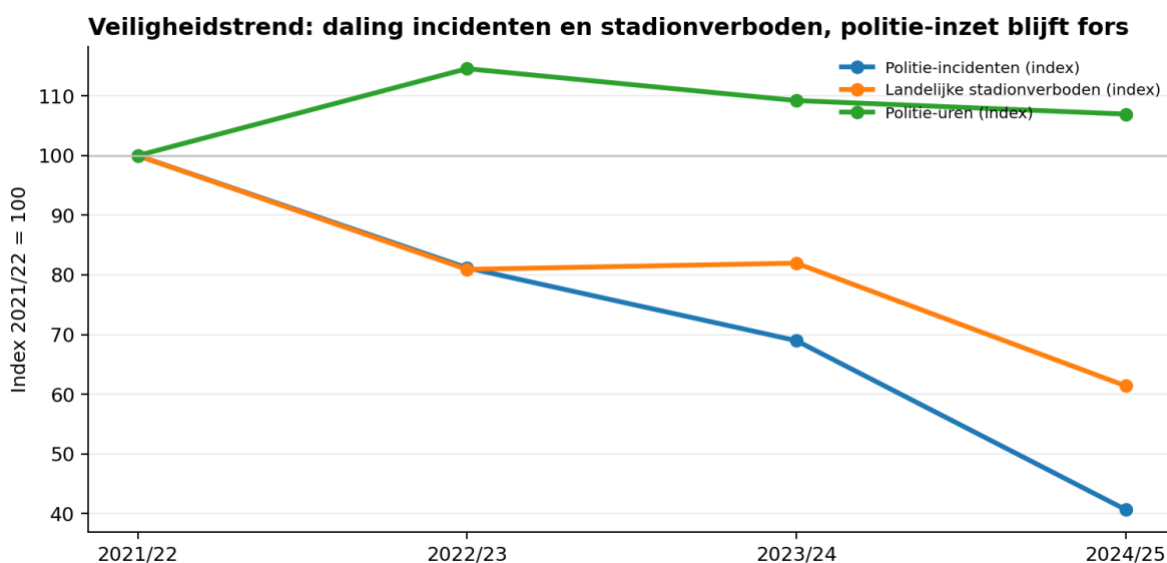
3. Feitenbeeld: veiligheid, incidenten en stadionverboden

De openbare veiligheidscijfers moeten zorgvuldig worden gelezen. Definities, competities, registraties en peilmomenten verschillen per bron en seizoen. Sinds de invoering van de Ketenvoorziening Voetbal en Veiligheid is registratie bovendien anders opgebouwd dan in oudere CIV/VVS-reeksen. Toch is de richting duidelijk genoeg voor beleid: de directe post-coronapieak is afgenomen, maar het veiligheidsvraagstuk vraagt nog steeds serieuze uitvoering.

De belangrijkste cijfers komen uit de politie/OM-factsheets en de KNVB Veiligheidsmonitor. De OM-publicatie over 2024/25 stelt dat het aantal wanordelijkheden en incidenten voor de derde maal op rij onder het voorgaande seizoen ligt. De KNVB-monitor geeft daarnaast inzicht in tuchtzaken, landelijke stadionverboden en maatregelen vanuit de voetbalorganisatie.

Seizoen	Wedstrijden	Politie-incidenten	Politie-uren	OM-verdachten / PV	OM-afdoeningen	Rechterlijke einduitspraken
2021/22	838	893	206.675	640 PV*	n.b.	n.b.
2022/23	822	725	236.792	422 PV	412	145
2023/24	821	616	225.746	323 verdachten	287	107
2024/25	827	363**	221.054	218 verdachten	247	132

* 2021/22 wordt in latere factsheets als referentie gebruikt. ** In sommige grafieken/publicaties komt ook 348 terug; daarom blijft afbakening een datavraag.

Figuur 1. Veiligheidstrend als index. De tabel blijft leidend voor absolute cijfers; de grafiek maakt de richting zichtbaar.

Seizoen	Totaal landelijke stadionverboden	Op basis van BVO-melding	Op basis van OM/politie-melding
2020/21	133	32	101
2021/22	1.342	800	542
2022/23	1.086	680	406
2023/24	1.100	680	420
2024/25	824	551	273

Duiding

De cijfers ondersteunen niet het beeld dat betaald voetbal als geheel structureel onveilig is. Ze ondersteunen wel dat er specifieke risico's, groepen en momenten zijn die veel schade kunnen veroorzaken. De beleidsopgave is daarom precisie: de brede massa ontzien en de veroorzakers beter raken.

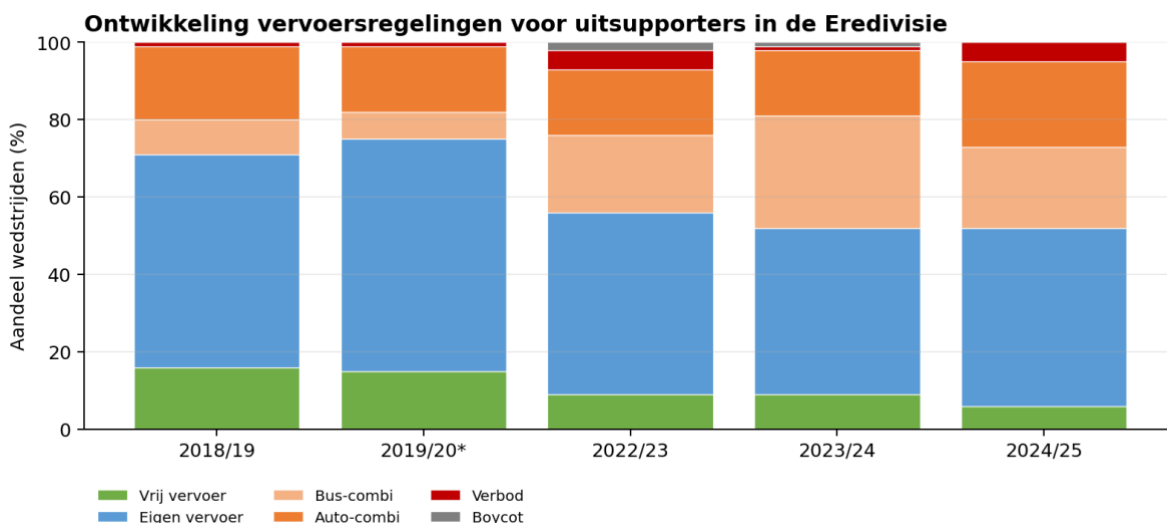
4. Normalisatie en uitwedstrijdvervoer

Een volwassen veiligheidsrapport mag niet alleen incidenten tellen. Het moet ook tellen hoeveel normale vrijheid supporters nog hebben. Juist bij uitwedstrijden wordt zichtbaar of voetbal als normaal evenement wordt georganiseerd of als uitzondering op de gewone publieke ruimte.

De vervoerscijfers, gebaseerd op publicaties van Supporterscollectief Nederland en AwaydaysNL-data zoals samengebracht in de aangeleverde analyse, laten een duidelijke paradox zien. Uitsupporters blijven massaal komen en uitvakken zijn voller dan ooit, maar de bewegingsvrijheid is historisch laag. Echt vrij vervoer is gedaald van 16% in 2018/19 naar 6% in 2024/25. In hetzelfde seizoen bestaat 43% van de Eredivisiewedstrijden uit een bus- of autocombi en geldt bij 5% helemaal geen uitpubliek.

Daarbij is het belangrijk om het verschil tussen “vrij vervoer” en “eigen vervoer” scherp te houden. Vrij vervoer betekent reizen zonder restricties naar de speelstad of het stadion. Eigen vervoer kan nog steeds gepaard gaan met verplichte omwisselpunten, vaste routes, tijdsloten of beperkte bewegingsvrijheid. Wie alleen “eigen vervoer” telt, kan de mate van normalisatie dus overschatten.

Vervoersregeling	2018/19	2019/20*	2022/23	2023/24	2024/25
Vrij vervoer	16%	15%	9%	9%	6%
Eigen vervoer	55%	60%	47%	43%	46%
Bus-combi	9%	7%	20%	29%	21%
Auto-combi	19%	17%	17%	17%	22%
Verbod (geen uitpubliek)	1%	1%	5%	1%	5%
Boycot	-	-	2%	1%	-

Figuur 2. Ontwikkeling vervoersregelingen voor uitsupporters in de Eredivisie. 2019/20 werd voortijdig afgebroken vanwege COVID-19.

De data laat ook zien dat uitsupporters niet overal gelijk worden behandeld. Gemeenten en speelsteden verschillen sterk in houding en voorwaarden. In sommige steden is meer ruimte voor vrij of soepel vervoer, terwijl andere steden structureel zware beperkingen opleggen. Supporters van clubs met een grote of fanatieke aanhang krijgen bovendien vaker zware restricties dan clubs met een rustiger imago.

Tegelijk groeit de animo. De aangeleverde analyse noemt 503 uitsupporters gemiddeld per Eredivisiewedstrijd in 2023/24, 497 in 2022/23 en een groei van bijna 15% in 2024/25. In historisch perspectief lag het gemiddelde in 2012 rond de 298 tot 300 per wedstrijd. De stijging is daarmee ruim 65%. Dit is geen randverschijnsel, maar cultuurkracht.

Normalisatieles

Wanneer supporters ondanks beperkingen blijven komen, bewijst dat loyaliteit. Die loyaliteit verdient waardering, goede voorzieningen en een eerlijker vervoersregime. Beperkingen moeten worden onderbouwd per wedstrijd, per risico en per doelgroep; zij mogen geen routine worden.

5. Wie doet wat? Doelgroepen en passende aanpak

De grootste fout in supportersbeleid is doen alsof “de supporter” bestaat. Een stadion bestaat uit meerdere werelden: gezinnen, fanatieke vakken, uitfans, oudere seizoenkaarthouders, jonge aanwas, sfeercollectieven, businessbezoekers, casual fans en een kleine groep die bewust grenzen zoekt. Eén generieke aanpak raakt daarom altijd te veel mensen verkeerd.

Berenschot noemt, op basis van de expertgroep, dat ongeveer 80% van de overtredende toeschouwers first offender is. Bureau Beke/Ferwerda maakt vervolgens duidelijk dat gelegenheidsordeverstoorders, nieuwe aanwas en notoire ordeverstoorders andere mechanismen kennen. Dit onderscheid is geen academische nuance. Het is de basis voor goed beleid.

Doelgroep	Kernbeeld	Risico	Passende aanpak	Wat vermijden
Reguliere supporters	Grote meerderheid. Komt voor club, sfeer, familie, vrienden, stad en identiteit.	Laag	Normaal behandelen, gastvrij ontvangen, goede voorzieningen, duidelijke info en vrijheid waar mogelijk.	Deze groep behandelen alsof zij risicosupporter is.
Fanatieke supporters zonder structureel probleemgedrag	Sfeerdragers en identiteitmakers. Zoeken beleving, zichtbaarheid en groepsgevoel.	Laag tot middel	Vaste aanspreekpunten, sfeerfaciliteiten, materiaalafspraken, SLO-lijn en verantwoordelijkheid.	Sfeer wegdrücken waardoor energie ondergronds of negatief wordt.
First offenders / gelegenheidsordeverstoorders	Incidenteel grensgedrag door groepsdruk, emotie, middelengebruik of	Laag tot middel	Binnen korte tijd aanspreken, schade herstellen, korte maatregel, gesprek en terugkeerpad.	Ze framen als harde kern of pas maanden later reageren.

	frustratie.			
Nieuwe aanwas	Jonger, zoekt status, aansluiting of spanning. Vaak nog beïnvloedbaar.	Middel tot hoog bij groepsvorming	Fancoach, SLO, oude garde, jongerenwerk, rolmodellen en duidelijke grenzen.	Alleen repressie of alleen praten zonder informatiepositie.
Notoire recidivisten / facilitators	Kleine groep met herhaling, organisatievermogen of bewust zoeken naar confrontatie.	Hoog	PGA, dossiers, camera-analyse, gebiedsverbod, meldplicht, stadionverbod, schadeverhaal en strafrecht.	Collectief beperken omdat individueel dossierwerk ingewikkeld is.

De kern

Een kleine groep kan grote impact hebben. Maar juist omdat die structurele probleemgroep relatief klein is, moet de aanpak preciezer worden. Brede maatregelen voelen daadkrachtig, maar maken het systeem zwakker wanneer zij de normale supporter raken en de echte veroorzaker niet stoppen.

6. Wat onderzoek, keten en supporterspraktijk samen laten zien

De officiële keten, onderzoeksrapporten, clubs en Supporters(collectief Nederland) spreken niet dezelfde taal, maar zij wijzen wel vaak naar dezelfde oplossing: minder generiek, meer persoonsgericht, betere ontvangst, betere informatiepositie en meer samenwerking met supporters.

De officiële keten is onmisbaar voor bevoegdheden, handhaving, registratie en de ondergrens. Onderzoek van Beke/Ferwerda en Berenschot voorkomt dat de keten alle supporters als één groep ziet. Supporterscollectief Nederland bewaakt de vraag of beleid nog proportioneel en normaal is. FloodlightFootball vertaalt dit naar de praktijk van wedstrijddagen, supportersgroepen, SLO's, stewards, fanreis en faciliteiten.

Bronlijn	Sterke waarde	Beperking wanneer los gebruikt	Wat nodig is in samenhang
Officiële keten	Cijfers, bevoegdheden, sancties, juridische basis, vergunningen en landelijke afspraken.	Risico op controlelogica en generieke maatregelen.	Koppelen aan supportersbeleving, normalisatie en differentiatie.
Bureau Beke en Berenschot	Gedragsduiding, groepsdynamiek, first offenders, recidive en effectiviteit van instrumenten.	Analyse blijft soms abstract als deze niet in wedstrijdvoering landt.	Vertalen naar SLO, fancoach, PGA, stewarding en snelle opvolging.
Supporterscollectief Nederland	Normalisatie, proportionaliteit, vrije reis, stop collectieve straffen en supportersstern.	Kan door bestuurders als belangenbehartiging worden weggezet wanneer uitvoering ontbreekt.	Verbinden aan concrete pilots, data, evaluatie en bestuurlijke borging.
FloodlightFootball	Brug tussen tribune en bestuurskamer; uitvoering via gastvrijheid, SLO 2.0, FANcycle, vervoer en pilots.	Moet harde ondergrens steeds expliciet blijven maken.	Precisie: ruimte voor de meerderheid, scherpte op structurele veroorzakers.

De meest bruikbare gezamenlijke conclusie is eenvoudig: veiligheid, gastvrijheid en supporterscultuur hoeven geen tegengestelden te zijn. Ze versterken elkaar wanneer de normale supporter normaal wordt behandeld en grensoverschrijdend gedrag snel, zichtbaar en gericht wordt aangepakt.

Supporterscollectief Nederland stelt terecht dat collectieve straffen draagvlak missen wanneer duizenden mensen de prijs betalen voor gedrag van enkelen. Tegelijk erkent een volwassen supporterslijn dat supporters ook zelf verantwoordelijkheid dragen. Die combinatie is belangrijk: geen vrijbrief, wel eerlijk onderscheid.

7. De FloodlightFootball-lijn: gastvrijheid als veiligheidsbeleid

Gastvrijheid is geen zachte bijzaak. Het is gedragsbeïnvloeding. Een supporter die zich normaal ontvangen voelt, is eerder aanspreekbaar. Een uitfan die weet waar hij naartoe moet, hoeft minder te improviseren. Een steward die contact maakt, ziet meer dan een steward die alleen controleert. Een club die de supportersreis serieus neemt, verlaagt spanning voordat er handhaving nodig is.

De FloodlightFootball-aanpak begint daarom niet bij de ME-linie, maar bij de hele FANcycle(#MATCHDAY); vooraf, reis, aankomst, stadion, vertrek en herinnering. Elke fase kan spanning vergroten of verlagen. Juist kleine verbeteringen in communicatie, toiletten, horeca, wachtrijen, routing, beschutting, aanspreekpunten en toon kunnen groot effect hebben.

Fase	Wat vaak misgaat	Activerende verbetering	Waarom dit veiligheid raakt
Vooraf	Late of juridische communicatie; onduidelijkheid over regels, vervoer en toegang.	Vroege publieksinformatie, menselijke toon, SLO-check, kaart- en route-info.	Duidelijkheid verlaagt frustratie en geruchten.
Reis	Verplichte regeling zonder maatwerk; omwisselpunten, lange wachttijden.	Vrij vervoer waar mogelijk; laatste-fase-regie wanneer nodig.	Grip op kritieke fase zonder hele reis te criminaliseren.
Aankomst	Hekken, slechte signing, geen toiletten of beschutting.	Welkom door host/SLO, servicepunt, toiletvoorziening, nette foullering.	Eerste indruk bepaalt toon en aanspreekbaarheid.
Stadion	Uitvak als strafuimte: slechte horeca, zicht en comfort.	Uitvak als gastenvak: catering, sanitair, water, zicht, duidelijke contactpersonen.	Goede faciliteiten halen irritatie uit het systeem.
Vertrek	Lang vasthouden zonder uitleg, rommelige uitstroom.	Heldere vertrekcommunicatie, tijdslot, route, korte evaluatie.	Voorkomt nabranders en onnodige confrontatie.
Na afloop	Alleen reageren bij incidenten.	Bedanken, evalueren, klachten opvolgen, successen delen, meer geld verdienen.	Vertrouwen groeit door terugkoppeling.

FloodlightFootball-formule

Relatie is preventie. Gastvrijheid is gedragsbeïnvloeding. Supporterscultuur is geen bijlage bij veiligheid, maar een kernonderdeel van een volwassen cluborganisatie.

8. Uitwedstrijdmodel: Vrij Vervoer+, laatste-fase-regie en Bus+Privileges

De standaardvraag moet niet langer zijn: welke combi leggen we op? De standaardvraag moet zijn: hoe organiseren we deze wedstrijd veilig, gastvrij en proportioneel? Dat begint met vrij vervoer als norm waar het kan, laatste-fase-regie waar de speelstad grip nodig heeft en Bus+Privileges voor georganiseerde fanatieke groepen waar extra ruimte gekoppeld wordt aan extra verantwoordelijkheid.

Dit model neemt de zorgen van gemeenten en politie serieus, maar verplaatst de regie naar het juiste moment. Niet de hele reis vanaf de thuisstad hoeft onder dwang te staan. Vaak zit de openbare-ordegevoelige fase bij aankomst, route, stadionomgeving, instroom en vertrek. Daar kan je gericht organiseren zonder de hele supportersgroep als risico te behandelen.

Model	Wanneer passend	Praktische invulling	Beloofte aan supporters	Ondergrens
Vrij Vervoer+	Laag risico, bewezen rustige wedstrijd, regulier uitpubliek.	Vrij reizen, normale horeca- en binnenstadtoegang, duidelijke route-informatie en uitvakservice.	Je wordt als normale bezoeker behandeld.	Individueel wangedrag wordt direct persoonlijk opgevolgd.
Laatste-fase-regie	Middelrisico of logistiek lastige speelstad.	Zelfstandig reizen tot P+R, station of opvangpunt; daarna pendel, route, tijdslot, instroom en vertekregie.	Je behoudt eigen mobiliteit, maar het kritieke stuk wordt goed georganiseerd.	Niet komen opdagen op afgesproken punt of misbruik leidt tot terugschakeling.
Bus+Privileges	Georganiseerde fanatieke groep, verhoogd risico of behoefte aan gezamenlijke sfeerorganisatie.	Groepsvervoer of strakke aankomst, contactpersoon, erecoode, sfeerfaciliteiten, materiaalafspraken, bonus-malus.	Meer ruimte voor sfeer en identiteit, gekoppeld aan verantwoordelijkheid.	Misbruik leidt tot verlies van privileges en persoonsgerichte opvolging.

Niveau	Doelgroep	Registratie	Vrijheid / privileges	Kernlogica
1. Basisbezoek	Reguliere uitvakbezoeker	Clubaccount / ticket / seizoenkaart	Normale toegang tot uitvak, vrij vervoer waar mogelijk	Zo licht als mogelijk.
2. Uitregistratie	Terugkerende uitsupporter	Uitkaart of uitregistratie waar nodig	Bredere kaartverkoop en controleerbare identiteit	Identiteit zonder onnodige drempel.
3. Loyaliteit	Bewezen bezoeker	Bezoekhistorie, no-show en gedrag	Voorrang bij schaarste of topduels	Goed gedrag levert op.
4. Bus+Privileges	Georganiseerde fanatieke groep	Groepsregistratie, contactpersoon, erecoode	Sfeer-, vlag-, horeca- of hospitalityruimte	Vrijheid gekoppeld aan aanspreekbaarheid.
5. Pilotgevoelig	Bijv. pyro- of grote sfeerpilot	Volledige identificatie en training	Alleen binnen vooraf goedgekeurd	Harde voorwaarden en directe

			kader	terugschakeling.
--	--	--	-------	------------------

Belangrijk

Registratie mag geen doel op zichzelf worden. Hoe gewoner het bezoek, hoe lichter de eisen. Hoe groter de privileges of risico's, hoe zwaarder de voorbereiding, aanspreekbaarheid en evaluatie.

9. SLO 2.0, supportersrelatie en clubcultuur

Een moderne club heeft meer nodig dan één SLO die overal tussen staat. De SLO-functie moet worden doorontwikkeld naar een professioneel supporterssysteem: één duidelijke hoofdverantwoordelijke, met herkenbare rollen voor veiligheid, gastvrijheid, sfeer, doelgroepen en sociaal-preventieve begeleiding.

Dit is geen bureaucratische uitbreiding. Het is juist een manier om supportersbeleid minder kwetsbaar en meer uitvoerbaar te maken. De fanatieke tribune, families, uitfans, mindervalide supporters, jongeren, businessbezoekers en sfeercollectieven vragen niet allemaal dezelfde benadering. Eén visie moet worden vertaald naar meerdere supporterwerelden.

Rol	Kernopdracht	Belangrijkste waarde
Hoofd-SLO / Hoofd Supporterszaken	Bewaakt strategie, mandaat, directiecontact, landelijke afstemming en evaluatie.	Supporterssignalen komen op het juiste niveau terecht.
SLO Veiligheid & Orde	Duidt spanning, bereidt wedstrijden mee voor en vertaalt maatregelen naar supporters.	Preventieve informatiepositie zonder opsporingsinstrument te worden.
SLO Gastvrijheid & Service	Bewaakt fanreis, ontvangst, informatie, ticketing, horeca, toiletten en klachtenopvolging.	Maakt gastvrijheid uitvoerbaar en meetbaar.
SLO Sfeer & Supporterscultuur	Faciliteert sfeeracties, contact met fanatieke groepen en materiaalafspraken.	Organiseert positieve energie in plaats van die weg te drukken.
SLO Doelgroepen & Inclusie	Zorgt dat families, jongeren, ouderen, mindervaliden en nieuwe bezoekers worden meegenomen.	Voorziet dat beleid alleen op de luidste groep wordt gemaakt.
Fan Coach / sociaal-preventieve schakel	Begeleidt jonge aanwas, terugkeer na stadionverbod en supporters met problemen.	Verbindt duidelijke grenzen met perspectief en preventie.

Gouden regel.

De SLO mag signalen duiden, spanning beschrijven en patronen benoemen, maar mag niet worden misbruikt als opsporingsinstrument. De vertrouwenspositie is juist de reden dat de functie werkt.

10. Sfeeracties en pyro: ruimte alleen binnen goede kaders

Sfeer, identiteit en clubcultuur zijn geen randzaken. Liederen, doeken, vlaggen, rituelen en historie maken voetbal waardevol. Een club die positieve supporterscultuur faciliteert, verkleint negatieve ruimte. Tegelijk geldt: sfeer mag nooit een vrijbrief worden voor gevaar, intimidatie of schade.

Daarom past een eventuele pyrolijn alleen in een streng gereguleerd pilotkader. Niet als legalisering of loslaten, maar als veiligheidsproject: vooraf goedgekeurde producten, identificeerbare meerderjarige deelnemers, training, nuchterheid, afgebakende zones, blusmiddelen, brandweer- en politieakkoord, evaluatie per actie en zero tolerance buiten het kader. FloodlightFootball heeft deze pilot klaar staan.

Onderdeel	Harde voorwaarde
Bestuurlijke basis	Alleen na akkoord van club, provincie gemeente, brandweer, politie en stadionorganisatie.
Werkstructuur	Vaste werkgroep met club, SLO, supporters, brandweer, politie en technisch deskundige.
Deelnemers	Vooraf aangewezen, identificeerbaar, meerderjarig, getraind en nuchter.
Producten en locatie	Alleen vooraf goedgekeurde aantallen, typen, zones en logistiek.
Communicatie	Vooraf duidelijk uitleggen wat wel en niet mag; buiten pilot blijft verbod gelden.
Sanctie	Directe uitsluiting en stopzetten of terugschakelen bij afwijking.

Heldere lijn

Geen blinde repressie als enige antwoord, maar ook geen romantisering. Sfeer kan worden gefaciliteerd wanneer veiligheid, verantwoordelijkheid en handhaving vooraf hard zijn geregeld.

11. De bekerfinale als bewijs van organiseerbaarheid

De bekerfinale laat zien dat grote supportersstromen niet automatisch hoeven te leiden tot één generieke verbodslogica. Bij de zwaarste testcase van het Nederlandse voetbal wordt gewerkt met clusters, bussen, fanpleinen, servicepunten, routing, tijdsloten, publieksinformatie en afstemming tussen bond, clubs, stadion, gemeente en supporters.

De les is niet dat elke competitiewedstrijd als een bekerfinale moet worden georganiseerd. De les is dat de organisatielogica werkt: doelgroepdifferentiatie, spreiding, service, duidelijke communicatie, vervoersregie en supportersbeleving maken grote stromen bestuurbaar. Als dat bij ongeveer 35.000 bezoekende supporters op neutraal terrein kan, moet een proportionele variant bij veel kleinere competitie-uitduels vaker mogelijk zijn.

Bekerfinale-logica	Vertaling naar competitie	FloodlightFootball-lijn
Grote stromen gespreid organiseren	Kleinere stromen via laatste-fase-regie	Zelf reizen tot logisch punt, daarna ontvangst en routing.
Fanpleinen en servicepunten	Uitvakken en ontvangstzones verbeteren	Gastvrijheid maakt veiligheid zichtbaar.
Clusters, tijdsloten en routes	Doelgroepdifferentiatie per wedstrijd	Vrij Vervoer+, Bus+Privileges en bonus-malus.
Maximale beleving binnen organisatie	Sfeer niet wegdrücken maar faciliteren	Sfeer is clubcultuur en kan preventief werken.

12. Uitvoeringsagenda en governance

De stap vooruit moet zichtbaar worden in uitvoering. Niet alleen een nieuw beleidsdocument, maar een andere wedstrijdorganisatie. De agenda hieronder is bedoeld als praktisch spoor voor clubs, gemeenten, KNVB, politie, OM, SLO's en supportersorganisaties.

Termijn	Actie	Eigenaarschap	Resultaat
0-3 maanden	Maak per club een supportersreis-scan: kaartverkoop, reis, aankomst, entree, uitvak, horeca, toiletten, vertrek en nazorg.	Club, SLO, supporters, stadionorganisatie	Snel zicht op irritatiepunten en quick wins.
0-3 maanden	Start een First Offender Route: binnen 72 uur contact, feiten op tafel, schade herstellen, duidelijke grens, terugkeerpad.	Club, OM/politie waar nodig, SLO/fancoach	Snelle normstelling zonder onnodige verharding.
3-6 maanden	Richt SLO 2.0 in met duidelijke rollen en mandaat.	Club, KNVB, supportersorganisaties	Supportersbeleid minder kwetsbaar en breder gedragen.
3-6 maanden	Pilot Vrij Vervoer+ en laatste-fase-regie bij laag- en middelrisicowedstrijden.	Gemeente, politie, club, supporters, OV/P+R	Meer normalisatie zonder verlies van grip.
6-12 maanden	Maak een jaarlijkse Gastvrij & Veilig-audit per club/gemeente.	KNVB, club, gemeente, supporters, externe audit	Structureel leren en vergelijken.
6-12 maanden	Borg PGA op de kleine structurele probleemgroep.	Politie, OM, gemeente, club, sociaal domein	Minder collectieve maatregelen, meer gerichte aanpak.

Partij	Hoofdrol
Gemeente / burgemeester	Vergunning, openbare orde, lokale proportionaliteit, evaluatie en op- of afschaling.
Politie en OM	Informatiepositie, risicoanalyse, handhaving, opsporing, persoonsgerichte opvolging.
Thuisclub	Gastvrije ontvangst, stadionorganisatie, stewarding, communicatie en faciliteiten.
Bezoekende club	Ticketing, uitregistratie waar nodig, SLO-contact, communicatie richting eigen achterban.
SLO-team	Taalbrug, signalering, uitleg, de-escalatie, sfeerafspraken en evaluatie.
Supportersorganisaties	Input, draagvlak, interne sociale norm, toetsing proportionaliteit en terugkoppeling.

KNVB / betaald voetbal	Uniformering, kennisdeling, licentie/monitoring, tuchtrecht en landelijke opschaling.
------------------------	---

13. KPI-set en datavragen voor een volwassen monitor

Een volwassen monitor telt niet alleen incidenten. Hij telt ook normalisatie, beleving, snelheid van opvolging, kwaliteit van faciliteiten, mate van collectieve versus individuele maatregelen en de economische waarde van goed georganiseerd uitbezoek.

Domein	Indicator	Waarom opnemen
Normalisatie	Percentage vrij vervoer, eigen vervoer met voorwaarden, buscombi, autocombi, treincombi, omwisselregeling en geen uitpubliek.	Laat zien of vrijheid groeit of krimpt.
Uitvakbezetting	Aantal uitsupporters, bezettingsgraad en verschil tussen capaciteit en verkochte kaarten.	Lege vakken zijn beleidsinformatie, niet alleen ticketinformatie.
Veiligheid	Incidenten naar ernst, type, locatie, reisfase en doelgroep.	Vorkomt dat alle incidenten hetzelfde wegen.
Persoonsgericht	First offenders, first-time recidive, meervoudige recidive, stadionverboden, hersteltrajecten.	Maakt zichtbaar of de kleine probleemgroep kleiner wordt.
Politiecapaciteit	Uren per wedstrijdtype, voorbereiding, ME, opsporing, ondersteuning en nazorg.	Laat zien of slimme organisatie capaciteit kan besparen.
Gastvrijheid	Ontvangst, horeca, toiletten, route, wachttijd, beschutting, stewarding en communicatie.	Brengt supporterervaring en gedragsbeïnvloeding in beeld.
Relatie	Overlegmomenten, SLO-contacten, teruggekoppelde signalen en supporterstevredenheid.	Vertrouwen is infrastructuur en moet meetbaar worden.
Economie	Kaartverkoop, horeca, lokale besteding, OV/P+R-gebruik en sponsorwaarde.	Normalisatie heeft ook commerciële en stedelijke waarde.

Belangrijke datavraag

Kan per seizoen inzichtelijk worden gemaakt welk aandeel van voetbalgerelateerde overtreders first offender, first-time recidivist en meervoudig recidivist is, uitgesplitst naar type incident, leeftijdscategorie, club/gemeente en opgelegde maatregel?

14. Conclusie

De route vooruit ligt niet in harder roepen en ook niet in alles loslaten. De route vooruit ligt in volwassen organiseren. De officiële cijfers tonen dat het probleem serieus is, maar niet het hele voetbal definieert. De normalisatiecijfers tonen dat de gewone uitsupporter nog te vaak door restricties wordt geraakt. Het onderzoek toont dat overtreders verschillen. De praktijk toont dat gastvrijheid, relatie en goede voorzieningen gedrag beïnvloeden.

Daarom moet de standaard verschuiven. Vrijheid is normaal waar risico's laag zijn. Beperkingen worden onderbouwd en geëvalueerd. Fanatieke groepen worden niet weggedrukt, maar aanspreekbaar georganiseerd. First offenders krijgen snelle normstelling en herstel. Nieuwe aanwas krijgt eerder contact. Recidivisten en facilitators krijgen een harde persoonsgerichte aanpak.

Dit is geen zachte lijn. Het is juist een betere veiligheidslijn. Door de meerderheid normaal te behandelen, wordt de aanpak van de minderheid geloofwaardiger. Door supporters serieus te organiseren, ontstaat meer informatie, meer draagvlak en meer eigenaarschap. Door faciliteiten en ontvangst te verbeteren, verlaag je spanning voordat handhaving nodig is. En door de structurele probleemgroep precies te raken, voorkom je dat duizenden goede supporters opdraaien voor een kleine groep.

Slotlijn

Gastvrij en veilig voetbal ontstaat niet door supporters op afstand te zetten, maar door de goede supporters dichterbij te halen, fanatieke groepen aanspreekbaar te organiseren en de kleine structurele probleemgroep gericht aan te pakken.

15. Persoonlijk nawoord

Ik kijk naar voetbal zoals ik er zelf altijd in heb gestaan: vanaf de tribune, vanuit de organisatie, aan bestuurlijke tafels en inmiddels ook vanuit de politieke praktijk. Juist daardoor weet ik dat simpele antwoorden zelden kloppen. Wie de fout ingaat, moet daarop worden aangesproken. Daar moet geen misverstand over bestaan. Maar als de reactie daarop is dat hele groepen worden behandeld alsof zij onderdeel zijn van hetzelfde probleem, dan verlies je precies de mensen die je nodig hebt om het voetbal sterker te maken.

Vanuit het voetbal zelf wordt de werkelijkheid vaak anders ervaren dan aan de media- of bestuurstafel. De meeste mensen komen voor hun club, hun vrienden, hun familie, hun stad, hun vak, hun herinneringen en de spanning van de wedstrijd. Dat zie je terug in de veiligheidsbeleving van stadionbezoekers en in de groei van het aantal uitsupporters. Mensen blijven komen, ondanks beperkingen. Dat zegt iets over de kracht van de voetbalcultuur.

Mijn lijn is daarom simpel: niet bagatelliseren, maar wel op het juiste niveau zetten. De echte structurele doelgroep is relatief klein, maar verdient aandacht. Ga je over de schreef dan kan je gepakt worden. Speel je het spel, dan niet piepen als je gepakt wordt. Been there done that, maar beleid en aanpak met ook logisch zijn.

Maar misschien nog belangrijker. Geef “gewone” supporters vertrouwen, behandel ze normaal. Zorg niet voor onnodige rode lappen. Ontvang mensen goed. Zorg dat faciliteiten kloppen. Luister naar wensen. Faciliteer sfeer, identiteit en clubcultuur. En wees vervolgens duidelijk en hard tegen degenen die dat vertrouwen misbruiken.

FloodlightFootball staat voor die middenruimte. Niet supporter tegen overheid. Niet veiligheid tegen sfeer. Niet vrijheid tegen verantwoordelijkheid. Maar de praktische vraag: hoe organiseer je het zo dat het werkt? Daar ligt de winst. In betere ontvangst. In sterke SLO's. In eerlijke data. In goede afspraken. In supporters die verantwoordelijkheid kunnen nemen. En in een keten die durft te kiezen voor precisie in plaats van reflex.

Wie supporters serieus organiseert, maakt het voetbal veiliger, gastvrijer en sterker.

Niels Hilboesen / FloodlightFootball

16. Bronnen en gebruikte input

Dit rapport is opgebouwd uit de aangeleverde FloodlightFootball-documenten, de vervoersanalyse over uitsupporters, openbare bronnen van OM politie, KNVB, Rijksoverheid, Supporterscollectief Nederland en eerder besproken onderzoeksduiding van Bureau Beke, Berenschot, WODC en CCV.

Bron / document	Gebruikt voor
FloodlightFootball - Gastvrij & Veilig Betaald Voetbal, activerend rapport	Feitenbeeld, toon, positionering, persoonlijke lijn en bestuurlijke conclusie.
FloodlightFootball - Drie perspectieven op gastvrij en veilig voetbal	Samenbrengen van officiële cijfers, onderzoeksduiding en FloodlightFootball-uitvoering.
FloodlightFootball - Vier perspectieven / normalisatie en vervoersregelingen	Supporterscollectief-lijn, vervoerscijfers en normalisatieduiding.
Vervoersregelingen Uitsupporters Rapport	Tabel en grafiek vervoersregelingen, groei van uitsupporters, verschillen per gemeente/club.
Handboek Nederlands Supportersbeleid / SLO	SLO 2.0, FANcycle, supporters als partner, gastvrijheid en sociaal-preventieve lijn.
Gastvrijheid, normalisatie en gereguleerde sfeeracties	Vrij Vervoer+, Bus+Privileges, loyaliteit, bonus-malus, pyrokader en pilotfasering.
Bekerfinale als testcase FloodlightFootball	Bekerfinale als bewijs van organiseerbaarheid via clusters, fanpleinen, service en routing.
Zonder de waarheid kom je er niet	Persoonlijke duiding: eerlijk kijken, supporters serieus nemen, collectieve straf vermijden.
OM/politie factsheets voetbal & veiligheid 2022/23, 2023/24 en 2024/25	Politie-incidenten, politie-uren, OM-afdoeningen, verdachten en strafrechtelijke lijn.
KNVB Veiligheidsmonitor en Rijksoverheid documentaties	Landelijke stadionverboden, tuchtrect, veiligheid en gastvrijheidscijfers.
Supporterscollectief Nederland	Normalisatie, stop collectieve straffen, supporterscongres, roadmap en visie op uitsupporters.
Bureau Beke / Henk Ferwerda	Typologie first offenders, gelegenheidsordeverstoorders, nieuwe aanwas en notoire ordeverstoorders.
Berenschot - Voetbalbeleid in Nederland, Engeland en Duitsland	Duiding first offenders, vergelijking beleid en effectiviteit van instrumenten.